
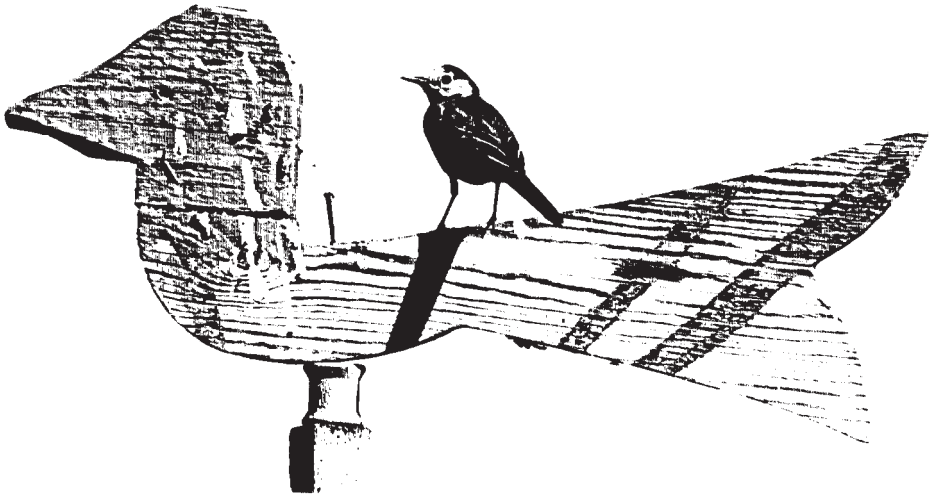

NATTVAKAN

Medlemskrift för HFK

HFK

HUDIKSVALLSREGIONENS FÅGELKLUBB

ÅRG.6

NR 1

1992

Nattvakan

utges av Hudiksvallsregionens fågelklubb (HFK). Tidningen utkommer med två nummer årligen och erhålles av samtliga medlemmar i HFK. Årsavgiften för medlemskap är för närvarande 40 kronor och insättes på pg 88 94 30 - 5.

Hudiksvallsregionens fågelklubb

är lokalklubb till Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening (GLOF). Medlemskap i HFK är dock oberoende av medlemskap i GLOF. HFK:s verksamhetsområde utgörs av Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner.

Lokalklubben har till syfte att samla och stimulera intresset för fågelfaunan och skyddet av fågelmiljön i Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner. Dessutom skall föreningen verka för att sprida kunskap i fågelfrågor genom kursverksamhet och exkursioner. Föreningen skall vara ett forum där medlemmarna inspirerar och informerar varandra. En viktig uppgift för föreningen är att vara drivande i vissa frågor med anknytning till fågelskydd.

Styrelse

Ordförande

Mats Axbrink
Blockvägen 34B
824 00 HUDIKSVALL
Tel: 0650/963 87

Vice ordförande

Ove Nygren
Bringstavägen 16
820 65 HARMÅNGER
Tel: 0652/300 22

Sekreterare

Sven Carlberg
Mikjenåset
820 65 FORSA
Tel: 0650/260 49

Kassör

Lars-Göran Lindström
Slåttervägen 13
824 00 HUDIKSVALL

Övrig ledamot

Bo Fagerström
Hedsta 2074
820 65 FORSA
Tel: 0650/232 36

Suppleant

Lars Norman
Kyrkvägen 18
820 77 GNARP
Tel: 0652/205 86

Suppleant

Björn Selin
Lingarö 6166
824 00 HUDIKSVALL
Tel: 0650/631 53

Redaktör

Magnus Johansson
Djupegatan 6
824 00 HUDIKSVALL

Innehåll 1/92

Styrelsens sida

Mats Axbrink 3

Bokrecension - Sällsynta fåglar i Hudiksvalls kommun

Bo Fagerström 4

Intressanta observationer

Bo Fagerström 6

Uggleholkar

Stefan Forss 7

Rödhakehäckning i pärluggle- holk

Lars Norman 8

Hörneudde - en god sträck- lokal

Mats Axbrink 9

Tävling

11

När kommer våra flyttfåglar? 12

Ringmärkningen 1991

Kenneth Karelius/Mats Axbrink 13

Invandrare - nya bekantskaper

Magnus Johansson 17

Utflyktsprogram

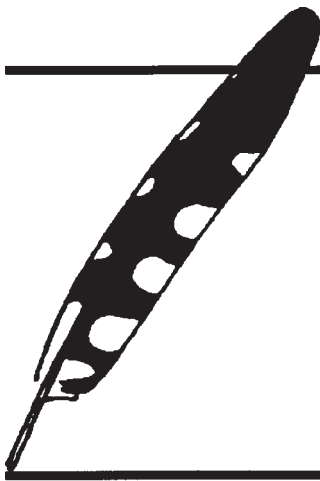
18

Omslag:

Foto:

Sädesårla

Dan Sandberg

Styrelsens sida

Som framgått av tidigare "styrelsens sida", har vi fått 10 000 kronor ur Lands-tingets fond "Miljon för miljön". I år är det dags att genomföra projektet för dessa pengar. Pengarna ska ju användas för att rapportera områden med höga naturvärden till en naturdatabank hos skogsvårdsstyrelsen i Hudiksvall. Det bör kanske redan nu klarläggas att lokalkontoren i Delsbo och Bergsjö ej ingår i projektet. I Hudiksvalls skogsvårdsdistrikt ingår socknarna Nianfors, Enånger, Njutånger, Forsa, Idenor, Hälsingtuna, Hudiksvall, Hög och Rogsta.

I samband med denna Nattvaka får Du en inventeringsblankett och en blankett som beskriver exempel på saker som kan rapporteras till naturdatabanken. Inrapporterade uppgifter kommer att vara sekretessbelagda på SVS. Om Du har uppgift om ex häckning av någon sällsynt fågelart som Du ändå inte vill rapportera bör Du ta direkt kontakt med markägaren för att inte onödig störning ska ske. Under hösten -92

kommer vi att meddela de områden som inrapporterats till respektive markägare.

Den största delen av penningssumman kommer att gå till inköp av kartor, som Du skall låna när du upprättar en rapport. En del av pengarna går också till bilersättning och annan administration. Bilersättning kan utgå både för att hitta nya lokaler och för att noggrannare dokumentera kända lokaler.

I varje beskrivning skall ingå naturkriterier, förslag på hur lokalen kan skyddas samt kopia på karta (1:20 000).

BOKRECENSION

Sällsynta fåglar i Hudiksvalls kommun

Bo Fagerström

**Bengt Sättlin: Sällsynta fåglar
i Hudiksvalls kommun.** 1991. 34 sidor.
Pris: 35 kr (fraktkostnad tillkommer).

Vem kan vara intresserad av de rariteter som har observerats i vår kommun? Svaret måste nog bli: Nästan alla som är intresserade av fåglar! Bengt Sättlins mycket ambitiösa skrift fyller därför en viktig lucka när det gäller lättillgängligt material om våra sällsyntare fågelarter.

Sammanställningen behandlar ca 230 fynd av de 68 sällsynta fågelarter som observerats fram t o m 31 december 1990. Arter och raser som observerats högst 10 gånger i kommunen har tagits med.

Redan en första genomläsning ger intrycket av ett väl genomarbetat material. Varje artbeskrivning börjar med en

kort presentation av geografisk förekomst, övervintringsområde och uppträdande i landet i övrigt. För varje art anges sedan när, var, i vilka antal och av vem fåglarna observerats. Dessutom ges i förekommande fall en reflektion angående artens uppträdande i ett historiskt perspektiv.

Problemet med en dylik sammanställning är att den ganska snart riskerar att bli inaktuell. Med dagens höga ornitologiska aktivitet uppstår snart ett behov av kompletteringar. Om uppgifterna finns lagrade på en diskett eller liknande borde en uppdatering i samma takt som nya observationer inkommer inte vara något teoretiskt problem. Frågan är bara hur ofta en ny tryckning av sammanställningen kan vara ekonomiskt motiverad.

Det man möjligen saknar, vilket också

mycket riktigt påpekas i inledningen, är uppgifter angående sådana arter som trots att de är sällsynta ändå har observerats mer än 10 gånger i kommunen. Exempel på sådana arter är härfågel, lappuggla, vaktel, berglärka och vittryggig hackspett. Att det finns så pass många observationer av dessa arter trots deras sällsynthet beror nog på att de är så spektakulära att de är svåra att "missa" (ex härfågel) eller på att de tidigare varit mycket vanligare än de är idag (ex vitrygg).

Möjligen kunde man i en eventuell ny upplaga, "i allmänhetens intresse", göra några mindre avsteg från principen om "högst 10 observationer". Det skulle göra denna mycket välkomna och värdefulla sammanställning ännu mer intressant för oss amatörornitologer.

**HUDIKSVALLS-
REGIONENS
FÅGELKLUBB**

**Medlemsavgift: 40 kr
pg 88 94 30 - 5**

NATUR- BOKHANDELN

Sveriges Ornitologiska Förenings bokhandel

Vi har böckerna om natur - från Sverige och hela världen - långt över 1000 titlar i butiken. Dessutom kvalitetskikare för naturstudier, CD-skivor och ljudkassetter med fågelsång och naturljud, fritidskläder och mycket, mycket mer ... till låga priser! Pröva oss!

Rekvirera gratis årets katalog!

Beställ per postorder eller besök vår butik på Öland.

Naturbokhandeln
Stenhusa bod, Stenåsa
380 62 Mörbylånga

**Ordertelefon
0485-441 00**

Hösten 1991 blev ur ornitologisk synvinkel betydligt mindre händelserik än den föregående. I avsaknad av nordostvindar uteblev de flesta rariteter som annars brukar gästa oss vid denna årstid.

Intressanta observationer

Text: Bo Fagerström

Bland intressanta besökare kan ändå nämnas *berglärka* på Kuggören i oktober och en *alkekung* vid Korsholmsudden i november.

En *vittrut* rastade vid Lillfjärden en dag i december.

Den milda vintern har även i år medfört att en hel del fåglar som normalt lämnar våra trakter, i stället valt att stanna kvar. Således har ett flertal *bofinkar*, *starrar*, *koltrastar* och *björktrastar* setts under vintern. Bland stora mängder *gråsiskor* har också flera *snösiskor* observerats.

Vid Reffelmansviken fanns i mars minst 3 *vinterhämplingar*. Den *trana* som övervintrat söder om Delsbo tillhör nog extremfallen!

Vid kusten har det öppna vattnet gjort

att stora mängder sjöfågel stannat kvar, bl a *svärta*, *sjöorre*, *småskrake* och *flsk-*

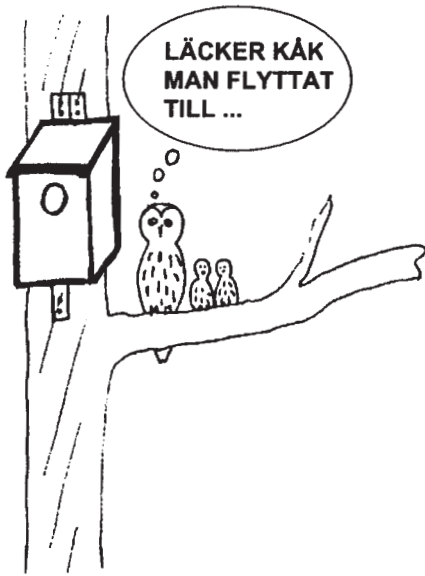
mås. *Alförrädare* sågs i mars. 1 hane vid Bålsön och 3 honor vid Tomashamn.

Ugglor har också kommit igång med sin "sång" tidigare än vanligt. Hittills tyder det mesta på att det kan bli en hyfsad ugglevår så nu är det hög tid att ge sig ut och lyssna!

I skrivande stund, 10 mars, har redan de första *lärkorna*, *tofsviporna* och *ormvråkarna* kommit. Ur led är tiden!

UGGLEHOLKAR

Stefan Forss

Under hösten har några medlemmar i klubben tillverkat uggleholkar. Vi har i huvudsak riktat in oss på pärluggleholkar, vilka är något mindre än de sk kombinationsholkarna som också spikats ihop. I dessa hoppas vi kunna få de mellanstora ugglorna kattuggla, hökuggla eller varför inte tornfalk? Alla dessa holkar är tillverkade av bräder med tak av plyfa.

Även holkar av fallna torrträd och stubbar, s k naturholkar, har tillverkats och dit hoppas vi kunna få slaguggla och lappuggla. Dessa är de största och tyngsta holkarna vi satt upp och för att få upp dem i träden har de hissats med hjälp av rep.

Bokorgar utan tak har också placerats ut och vår förhoppning är att få dit t ex lärkfalk och stenfalk.

Högstubbar som lämnats kvar vid avverkning har vi också koll på. Dessa har bäddats med bl a ris och de utgör den naturligaste boplatserna för exempelvis tornfalk och slaguggla.

Många av arterna är mycket sällsynta i våra trakter men vår förhoppning är att få se några av dem häcka här hos oss så småningom.

Var sitter holkarna? Vi har riktat in oss på området Hög-Norrbo-Bergsjö-llsbo och totalt har satts upp 40 -talet uggleholkar. Tillsammans med tidigare befintliga holkar inom detta område finns nu ca 75 stycken.

Nästan alla holkar sitter relativt lätt-tillgängligt i hyggeskanter fyra-fem meter upp i granar och tallar. Dock har stege använts vid uppsättning av de tunga naturholkarna vilka sitter något högre än de övriga. Eftersom det inte kom någon snö på hela hösten har det av naturliga skäl varit lätt att sätta upp holkarna

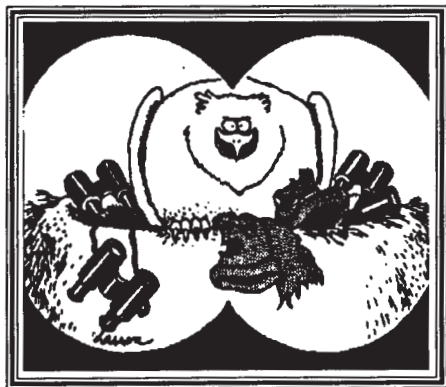
Meningen med dessa boplatser är naturligtvis att fåglarna, trots att det inte verkar bli något gnagarår, skall ha

någonstans att bo och häcka i vår närhet men det är även av intresse att de ungar som ev kommer blir ringmärkta av oss i klubben.

En exkursion kommer att anordnas då vi skall ringmärka ev boungar. Se vårprogrammet -92.

Om någon har egna holkar med ungar i så hör gärna av dig till styrelsen så kan ringmärkning ordnas.

Ett stort antal av de uppsatta holkarna har kunnat iordningställas tack vare bidrag från Modo-Iggesund. Klubben riktar därför ett stort tack till Modo-Iggesund för visad generositet!

Rödhakehäckning i pärluggleholk

Lars Norman

Rödhaken är normalt en markhäckare och bygger sitt bo i håligheter i marktäcket exempelvis under en trädrot.

Vid kontroll av pärluggleholkar den 22 maj -91 påträffades i en sådan holk ett bo av rödhake med 5 ägg. Holken sitter på ca 4 meters höjd och boet var byggt av mossa och strån ovanpå kutterspånen. Den 18 juni kontrollerades holken igen och innehöll då 5 nästan flygfärdiga ungar.

Om man läser i *Våra fåglar i Norden* hittar man ingen uppgift om holkhäckning i Sverige. Däremot finns det noteringar om sådana utomlands (Olivier 1929). I Skåne har man funnit bon uppe i huvudpilarnas håligheter och Rosenius (1929) berättar om ett bo som låg 4 meter högt på en avbruten, murken lövträdstam.

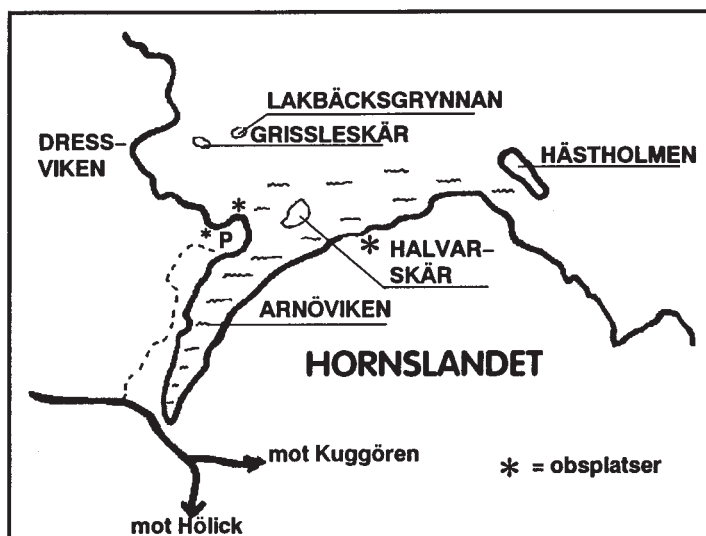

HÖRNEUDE- en god sträcklokal

Mats Axbrink

På väg ut mot Hornslandet, några hundra meter före byn Arnövikens, svänger man vänster mot Hörneudde. Den lilla vägen slutar efter två kilometer vid en sandstrand. Därifrån tar man sig till fots de sista 200 metrarna ut till själva udden. Här placerar man sig på klipporna och spanar i en vinkel från Dressviken till Halvarskär. Om det blåser kraftigt kan man gömma sig bakom några stenblock. Ostliga vindar medför inte sällan regn, men till och med då går det bra att titta på fåglar här. Sydväst om udden finns nämligen ett vindskydd där man kan söka skydd och där man framför allt ser måsfåglarnas sträck alldeles utmärkt.

Att titta på sjöfågelsträck är en form av fågelskådning som rätt få fågelintresserade ägnar sig åt. I våra trakter finns det ju också få bra sträcklokaler och dessutom förskräcks nog många av att fåglarna så snabbt passerar att man har lite tid till artbestämning.

Hornslandet med sitt utskjutande läge i Bottenhavet, borde vara en bra sträcklokal, tycker man. Men trots många dagar på både Kuggören och Hornslandsudde har jag sällan sett något påtagligt sträck av sjöfåglar. Rapporter från Magnus och Björn om att stora mängder spovar brukar rasta norr om Arnövikens fick mig att tro att sträcket i stället passerar innanför Hornslandet, förbi bland annat Hörneudde. Ett starkt bevis för att så sker fick jag den 22 september 1990 när, under några minnesvärda timmar, udden passerades av ca 10 000 fåglar; prutgäss, bläsänder, trutar, måsar, labbar, strandskator m m. Dagen bjöd dock på ett ganska extremt väder med hård NO vind. Hur är det under mer "normala" förhållanden?

Med många timmar på udden under höstarna -90 och -91 är kunskapen om hur sträcket passerar bättre dokumenterat. Arnövikens tycks fungera som en strut där både fåglar som följt kustlinjen från Bergön och utifrån havet kommande fåglar tvingas in. Sträcket blir därför här koncentrerat med relativt kort observationsavstånd. Måsfåglar och tårnor tycks följa kusten och passerar udden från väster, medan änder och vadare oftast sträcker rakt över udden i en SSV-kurs eller in i Arnövikens. Vädrer spelar som vanligt en viktig roll i fåglarnas sträckrörelser. Det bästa sträcket förekommer under vindar från O-sek-

torn, även om sydliga vindar också visat sig bra.

Bland fåglarna dominerar sjöfåglar och vadare. Tättningar, duvor m fl landfåglar ses sällan men över land, mot Dressviken, ses ibland sträckande rovfåglar. Inte sällan ses andflockar och doppingar som tillfälligtvis har landat i vattnet i sin osäkerhet att passera över land.

I tabellen är några goda dagssummor för några arter angivna, summor som nog borde kunna överträffas vid lite flitigare bevakning.

Till sist några komihåg:

- Som vanligt vid "mina" fågellokaler är det bra med tubkikare.
- Ha tålmod när du tittar på sträcket - det är inte alltid en strid ström av fåglar.
- Notera i anteckningsboken fågelflockarnas storlek, väder, obs-tid m m - det gör det hela mycket intressantare.
- Glöm inte varma kläder och mycket fika!

Ett axplock med "Hörneobsar"

Kustsnäppa	37 st	91-08-17
Sjööorre	830 st	91-10-20
Gråtrut	270 st	91-09-30
Bergand	35 st	91-10-20
Labbar	9 st	90-09-22

Tävling

Efter att ha gjort ett uppehåll i förra numret gör vi ett nytt försök med en tävling. Till förra tävlingen inkom tio svar, därav nio korrekta. Efter dragning utsågs vinnaren Edvin Gunneriusson, som får *Europas fåglari* pris. De rätta svaren var *kentsk tärna*, *skärsnäppa* och *havsörn*. Även denna gång utdelas en fågelbok till vinaren.

Vilka är fåglarna?

1

2

3

Grå på huvudet och ljus rödbrun på buken. Karakteristiskt för arten är den grå krävan och den rödbruna undergumpen, den gula hakan och den gula ringen omkring ögat. Anländer i maj och flyttar i augusti.

Svaren skickas till:

Lars Göran Lindström, Slättervägen 13,
824 00 HUDIKSVALL

När kommer våra flyttfåglar ?

"Kanske känns rubriken och bilden på flyttfåglarna igen? Jodå, de var med i förra numret också, men den tabell som skulle visa arter och ankomstdatum kom aldrig med. Rodnande av skam ber red. om ursäkt för fadäsen och gör härmed ett nytt försök till presentation."

ARTER	1988	1989	1990	1991	Medeld
Koltrast	5 apr	10 mar	14 mar	17 mar	12 mar
Stare	20 mar	4 mar	15 mar	16 mar	14 mar
Tofsvipa	29 mar	7 mar	15 mar	9 mar	15 mar
Sånglärka	2 apr	3 mar	9 mar	21 mar	16 mar
Ringduva	3 apr	12 mar	5 mar	16 mar	17 mar
Bofink	31 mar	10 mar	16 mar	20 mar	19 mar
Ormvråk	5 apr	17 mar	17 mar	20 mar	22 mar
Trana	8 apr	13 mar	17 mar	25 mar	24 mar
Skrattmåås	4 apr	23 mar	16 mar	27 mar	25 mar
Sävspurv	5 apr	27 mar	22 mar	27 mar	28 mar
Morkulla	17 apr	19 mar	20 mar	28 mar	29 mar
Bergfink	5 apr	20 mar	2 apr	27 mar	29 mar
Storspov	1 apr	26 mar	10 apr	25 mar	31 mar
Järnsparv	5 apr	1 apr	27 mar	3 apr	1 apr
Sädesärla	6 apr	6 apr	9 apr	21 mar	3 apr
Rödhake	6 apr	2 apr	27 mar	1 apr	3 apr
Sothöna	7 apr	2 apr	1 apr	6 apr	4 apr
Rödv. trast	17 apr	10 apr	8 mar	30 mar	6 apr
Skäggdopp.	10 apr	13 apr	14 apr	12 apr	12 apr
Storlom	3 maj	12 apr	14 apr	13 apr	13 apr
Fiskgjuse	21 apr	15 apr	7 apr	9 apr	13 apr
Stenskvätta	2 maj	14 apr	1 maj	9 apr	22 apr
Tärna	8 maj	1 maj	4 maj	22 apr	1 maj
Ladusvala	5 maj	1 maj	3 maj	30 apr	2 maj
Göktyta	8 maj	28 apr	30 apr	16 maj	3 maj
Sv. flugsnap.	3 maj	30 apr	4 maj	8 maj	4 maj
Hussvala	5 maj	3 maj	3 maj	8 maj	5 maj
Rödstjärt	3 maj	5 maj	1 maj	12 maj	5 maj
Lövsångare	6 maj	4 maj	6 maj	7 maj	6 maj
Ärtsångare	12 maj	7 maj	10 maj	13 maj	10 maj
Gök	---	12 maj	13 maj	12 maj	12 maj
Tornseglare	---	13 maj	17 maj	18 maj	16 maj
Näktergal	16 maj	13 maj	25 maj	22 maj	19 maj

Ringmärkningen 1991

Kenneth Karelius
Mats Axbrink

Ringmärkningen 1991 fortsatte med satsningar på Reffelmansviken och Hölick under hösten. Den största förändringen genomgick pull-märkningen då en stor del av fåglarna var skärgårdsfåglar.

Tillstånd

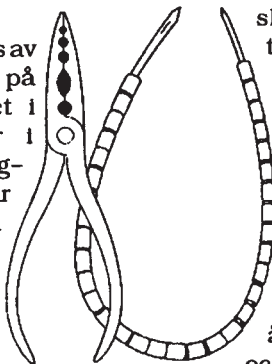
All ringmärkning i Sverige regleras genom jaktvårdsförordningen och ett speciellt tillstånd krävs för ringmärkning. Tillstånd för att ringmärka fåglar i Sverige ges av Ringmärkningscentralen på Naturhistoriska riksmuseet i Stockholm. 221 personer i Sverige har tillstånd att ringmärka, men flera av dessa får bara märka någon eller några arter. En del ringmärkare får märka nästan samtliga arter i Sverige av såväl pull som flygg. Varje ringmärkare kan i sin tur utse medhjälpare att ringmärka. Hos oss är det Willy Carelius som sedan 1955 har tillstånd för ringmärkning av både pull och flygg. Medhjälpare är för närvarande Kenneth Karelius och Mats Axbrink.

Intressant pullmärkning

Redan 1990 kunde en del skärgårdsfåglar ringmärkas. Under

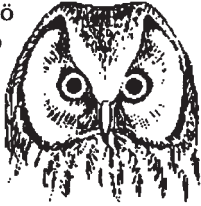
1991 utökades denna märkning betydligt. Återigen kunde en skröntärneunge märkas. Bland övriga intressanta skärgårdsarter kan nämnas tordmule (27), tobisgrissla (6), roskarl (4) och silltrut (22).

På landbacken fortsatte märkningen av dagrovfåglar och ugglor. Den skapliga sorktillgången medförde att 39 hornuggleungar försågs med ring samt en kull av lappuggla. Att tre kullar lärkfalk med sammanlagt åtta ungar ringmärktes var också mer än förväntat. I Sverige märks årligen bara ett 20-tal lärkfalkar. Något återfynd på övervintringsplatserna finns ännu inte. Märkningen av fiskgjusar inskränkte sig till en unge. Detta berodde på att Willy skadade handen i juni och sedan var oförmögen att klättra i gjusarnas botråd. Storspovsmärkning tar mycket tid, men kan ge intressanta återfynd (se nedan),

Återfynd av pullmärkta fåglar

Pärlugglan är intressant med sitt oregelbundna flyttningmönster. En uggla som ringmärktes den 9 juni 1987 i Bergsjö hittades död i Ilsbo den 4 april 1991. Bra mycket längre flög den pärluggla som märktes den 26 maj 1991 och infångades av ringmärkare i Torneå, norra Finland den 19 september.

Att fåglar kan bli mycket gamla bevisas av den storspov som hittades död i Texel, Holland den 10 mars 1991. Spoven hade märkts som unge i Delsbo den 25 juni 1966. Den blev alltså nästan 25 år gammal! Bland övriga intressanta återfynd kan nämnas en duvhök märkt 1987 i Gnarp och hittad död i Bjuråker i juni 1991. En ormvråk som märktes 1991 i Bergsjö hittades död i Ånge, Medelpad redan i augusti samma år. Alla flygga fåglar märks inte genom att fångas med nät. Bland dagrovfåglarna hittas årligen en och annan skadad fågel av allmänheten som Willy brukar kunna rehabilitera. Före frisläppning- en ringmärks fåglarna.

Dålig häckningssäsong - lite fåglar i näten

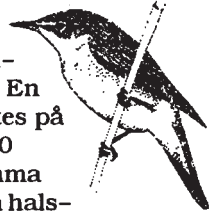
Nätmärkningen på Reffelmansviken blev sämre än normalt, troligen beroende på den dåliga häckningsframgången hos många av de arter som rastar här. Mycket sämre än normalt var det hos törnsångare och törnskata. Även hos de små finkarterna blev året sämre än 1990.

Specialarten blåhake fångades i något färre antal än tidigare år, 80 st. På Höllick kunde antligen en större mängd kungsfåglar märkas i oktober.

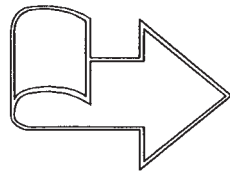
Men de många mesarna från 1990 lyste med sin frånvaro. Märkningen minskade från 116 till 1 på svartmes, från 126 till 7 på talltita och från 18 till 11 på talgoxe. En trevlig märkart på Höllick var tretåig hackspett.

Återfynd av flygga fåglar

Bara ett fåtal flygga fåglar blev det återfynd på. En av de tre(!) rörsångare som märktes på Tunasjön i augusti 1989 kontrollerades av ringmärkare i Asköviken, Västmanland i augusti 1991. En nötväcka som märktes på Håsta i februari 1990 återfångades på samma plats i mars 1991. En halsringmärkt grågås och en dito spetsbergsgås i maj -91 förtjänar också ett omnämmande. Grågåsen avlästes på Lillfjärden och hade märkts på Gotland. Spetsbergsgåsen som rastade på Malgrynnan hade märkts på sin övervintringsplats på Jyllands västkust 1990.

På nästa uppslag kan Du se en sammanställning över årets ringmärkning.

	PULL	FLYGG	RMV	HÖLICK	S:A
Kanadagås		2			2
Gräsand	1	2			3
Småskrake		1			1
Duvhök	9	1			10
Sparvhök	2	2	1		4
Ormvråk	9				9
Fjällvråk	3				3
Fiskgjuse	1				1
Tornfalk	8				8
Lärfalk	8				8
Mindre strandpipare	1				1
Tofsvipa	17				17
Storspov	14				14
Roskarl	4				4
Skrattmå	14				14
Fiskmå	4				4
Silltrut	22				22
Gråtrut	26				26
Havstrut	5				5
Skräntärna	1				1
Fisktärna	19				19
Silvertärna	43				43
Tordmule	26	1			27
Tobisgrissla	6				6
Sparvuggla	6	1			7
Slaguggla	1				1
Lappuggla	4				4
Hornuggla	39				39
Pärluggla	40	3			43
Tornseglare	2				2
Göktyta	8	1			9
Större hackspett		3	2	1	3
Tretåig hackspett		1		1	1
Trädpiplärka		5	5		5
Gulärta		1	1		1
Sådesärta	6	2	2		8
Järnsparv		7	7		7
Rödhake		10	3	7	10
Blåhake		80	80		80
Rödstjärt		4	4		4
Vinterhämling		3	3		3
Gråsiska		6	6		6
Rosenfink		1	1		1

	PULL	FLYGG	RMV	HÖLICK	S:A
Buskskvätta		4	4		4
Stenskvätta		9	9		9
Koltrast	3	2			5
Björktrast	9	1	1		10
Rödvingetrast	23	1		1	24
Gräshoppsångare		2			2
Flodsångare		1			1
Sävsångare		5	5		5
Busksångare		1			1
Kärrsångare		1			1
Rörsångare		4	4		4
Härrsångare		1	1		1
Ärtsångare		3	3		3
Törsångare		10	10		10
Trädgårdssångare		9	9		9
Svarthätta		11	11		11
Grönsångare		1	1		1
Gransångare		16	15	1	16
Lövsångare		319	315	4	319
Kungsfågel		102		102	102
Grå flugsnappare		1	1		1
Svartvit flugsnapp.	46	4	2		50
Talltita		14	1	6	14
Svartmes		7		1	7
Blåmes	3	47	32	1	50
Talgoxe	9	104	28	11	113
Nötväcka		2			2
Trädkrypare		6	1	5	6
Tömskata	5	12	12		17
Nötskrika		1			1
Skata	2				2
Kaja	3				3
Kråka	3				3
Korp	1				1
Stare	8				8
Pilfink		12	12		12
Bofink		63	62		63
Bergfink		31	31		31
Grönfink		69	61		69
Grönsiska		19			19
Domherre		20	10	1	20
Gulspurv		18	14	2	18
Sävspurv		21	20	1	21

INVANDRARE

(nya bekantskaper)

Magnus Johansson

Genom århundradena får vi förmoda att flera arter har invaderat landet medan andra försvunnit utan någon större påverkan av människan.

Det är först under det senaste århundradet som människan egentligen har påverkat arterna. Hårt jakttryck, miljögifter, skogsbruk, dikning av våtmarker och jordbruk förklarar många arters försvinnande t ex vit stork och mellanspett.

Men det är inte av ondo för alla arter. Igen- buskningen av tidigare betade strandängar har medfört en bra biotop för t ex invandrarna rosenfink (*Carpodacus erythrinus*) och gräshoppsångare (*Locustella naevia*). I den här "artikelserien" kommer jag att skriva om arter som är nya för Hudiksvallsregionen och var man kan finna dem.

ROSENFINK (*Carpodacus erythrinus*)

Rosenfinken pockar på uppmärksamhet genom sången, en kort, snärtig, visslande strof: "vidje-vy-vidja", med en vackert ren och klar röst. Engelska ornitologer tycker i stället att den låter som "pleased to meet you".

Helst sitter den högt och öppet och hanen exponerar sin röda kräva och sitt vackert hallonröda huvud. Även övergumpen är röd. Honan och ungfågarna är däremot mer intet- sägande gråbruna.

Det var först under 1930-talet som rosenfinken invaderade till Sverige och först på 40-talet som den östliga invasionen tog fart.

I dag påträffas den säkrast efter ostkusten på områden där buskarna har tagit över tidigare betade strandängar. Förutom i buskiga och frodiga kulturmarker kan rosenfinken ses i parker, trädgårdar, enbackar o dyl, gärna nära vatten. Den livnär sig främst på frön, knoppar och insekter, t ex bladlöss.

Rosenfinken anländer i månadsskiftet maj/juni. I Hudiksvallsområdet är kanske Tunsjön och Nya kyrkogården de bästa lokalerna för ett "kryss".

FÖLJ MED HFK PÅ UTFLYKT!!

23 apr Informationsträff om inventeringen av backsvala

Samling: Studieförbundet, kl 18.00
Ansvarig: Mats Axbrink, tel: 963 87
Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening, GLOF, uppmanar i år till att inventera backsvalar. Vi i HFK ska därför vara med på inventeringen och hoppas på stor uppslutning bland våra medlemmar.

26 apr Påskexkursion till Hornslandet

Samling: Lillfjärdens utfodringsplats, kl 06.30
Ansvarig: Magnus Johansson, tel: 101 24

Kanske börjar vi den tidiga morgonen med att lyssna efter eventuella gråspettar vid Lövsalen. Därefter beger vi oss till Kuggören eller Höllick och hoppas på ett bra vårsträck.

10 maj Hålsjövikens, södra Dellen

Samling: Ede skola, Delsbo, kl 07.00
Ansvarig: Dellenbygdens Naturskyddsförening.

Hålsjövikens är kanske Dellenbygdens bästa fågelokal och en tidig morgon där kan vara fantastisk.

17 maj Fågelskådningens dag - Tunsjö

Samling: Hålsingtuna kyrka, kl 08.00
Ansvarig: Lars-Göran Lindström, tel: 141 21

Fågelskådningens dag har nu blivit en tradition över hela landet. Vi ringmärker vid fågeltornet. Fika och gumlistövlar är ett bra tips.

17 maj Fågelskådningens dag - Gnarpas Masugn

Samling: Festplatsen, Sörfjärden kl 17.00
Ansvarig: Nordanstigs Naturskyddsförening.

26 maj Ringmärkning av pärlugglor

Samling: Lillfjärdens utfodringsplats, kl 18.00
Ansvarig: Mats Axbrink, tel: 0650-96387
Medlemmar i HFK har satt upp ett stort antal uggleholkar som förhoppningsvis hyser

häckande pärlugglor. En spännande kväll!

30 maj Exkursion till lokaler i Enånger

Samling: BP, Enånger, kl 05.00
Ansvarig: Bengt Sättlin, tel: 202 70
Bengt tar oss med till sina "smultronställen" denna hiskeligt tidiga morgon.

6 jun Försommarens höjdpunkt

Samling: Lördag 6 juni kl 14.00 vid Lillfjärdens utfodringsplats.
Ansvarig: Magnus Johansson, tel: 101 24
Björn Selin, tel: 631 53

Anmälan till ovanstående så snart som möjligt. Begränsat antal platser. Kort om resan: Trolligtvis hyr vi en minibuss till resan. Vid ankomsten till Ånnsjön, som ligger ca 10 mil väster om Östersund, beger vi oss omedelbart ut och skådar. Därefter väntar övernattnig i tält eller möjligtvis stuga.

Söndagmorgon vaknar vi tidigt och skådar hela dagen vid Ånnsjön. Middag äts förslagsvis vid Storulvåns fjällstation där vi kopplar av och kanske tar en promenad i fjällvärlden. Snasahögarna och Blåhammaren bildar kuliss och kanske lyckas vi hitta någgon fjällpipare. Måndagmorgon - tidigt igen! Sommarnatten är ljus och sova får vi göra när vi kommer hem. Vi skådar morgon och förmiddag vid Ånnsjön. Efter lunch åker vi hemåt. (Läs artikel om Ånnsjön i denna tidning för mer "kött på benen").

6 jun Harmångersåns mynning

Samling: Kloeken i Strömsbruk, kl 05.00

Ansvarig: Nordanstigs Naturskyddsförening.

Du som inte följer med till Ånnsjön har ändå chansen att uppleva fina skådarturer i ett intressant område.

13 jun Flodpärlmusslans mysterium

Samling: Möljen, kl 09.30
Enånger, kl 10.00

Ansvarig: Bengt Sättlin.
Vi söker efter den fridlysta flodpärlmusslan utefter Enångersån bland en kakofoni av fågelsång.

15 jun Exkursion i sommar-natten

Samling: Lillfjärdens utfodringsplats
Ansvarig: Sven Carlberg, tel: 260 49
Nattsångarexkursionerna brukar vara trevliga och spännande tillställningar. Bland tidigare års obsar kan nämnas: kornknarr, kärrsångare, flodsångare, småfläckig sumphöna, vaktel och hornuggla.

15 aug Vadare - Kyrksjön i Harmånger

Samling: Lillfjärdens utfodringsplats, kl 06.00
Shell, Harmånger kl 06.30

Ansvarig: Bo Fagerström, tel: 232 36
När sommaren till synes är som intensivast har höstflytten redan börjat för många arter, bland annat för många vadare. Men morgonen bjuder förhoppningsvis på mycket annat också.

29 aug Hornslandets dag

Samling: Lillfjärdens utfodringsplats, kl 06.00
Ansvarig: Björn Selin, tel: 631 53

Vi ringmärker och studerar höststräcket. 1990 ringmärktes ca 200 fåglar, 1991 endast ett 20-tal. Bussar går från Hudiksvall. Se annons i HT. Ringmärkningen kommer att äga rum vid "berget" vid Höllicks fyr, 500 meter öster om lotsstationen.

13 sep Sträckräkning vid Hörne udde

Samling: Lillfjärdens utfodringsplats, kl 05.00

Ansvarig: Mats Axbrink, tel: 963 87. Hörneudde, som ligger vid inloppet till Arnövikén har visat sig vara en mycket bra sträcklokal. I stället för att runda Hornslandet genar många flyttfåglar längs

efter viken. Om vädret tillåter åker vi kanske båt ut till Halvarskär eller Lakbäckgrundet. (Se utförligare beskrivning av lokalen här nedanför).

27 sep Ringmärkning av flyttfåglar på Höllick

Samling: Lillfjärdens utfodringsplats, kl 05.00

Ansvarig: Kenneth Karellus, tel: 157 26 Den här tiden på året brukar vara mycket intressant, speciellt vid ostliga vindar då chansen för rariteter ökar. Blir fångsten dålig i näten så har vi förhoppningsvis bättre tur med vädret och kan studera sträcket ute till havs.

ÅNSSJÖN

Ånnsjön ligger 10 mil väster om Östersund och 2 mil öster om Storlien. Sjön är en platåsjö, som ligger 526 meter över havet, d v s högt uppe i barrskogsregionen. Ånnsjön begränsas på alla sidor av fjäll. Sjön består av flera deltar och är till stor del väldigt grund. Ånnsjöns fågelstation har under de senaste åren byggts ut och sjön hyser flera gömslen och fågeltorn. Stora områden av sjön är fågelskyddsområden. Ånnsjön är väl värt ett besök och de senaste årens torn, spångar och gömslen har gjort området lättskådat. Bland häckande fåglar kan nämnas: smålom, silvertärna, smalnåbbad simsnäppa, glutt-, skogs- och drillsnäppa, bläsand, kricka, bergand, svärta, sjöorre, och stjärtand. Regnställ är att rekommendera då området är nederbördsrikt.